

M.L.W. (Sem.-1) Examination

Labour Legislation-I

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

Q-1 (અ) ભારતના બંધારણમાં સમાવેષ્ટ મૂળભૂત અધિકારો અત્યંત સમાનતા અને જીવન જીવવાના અધિકારોનો અર્થ સમજાવી. તે અંગેના મહત્વના સર્વોચ્ચ અદાલત નાં ચુકાદાઓ ચર્ચો.

અથવા

(અ) મૂળભૂત અધિકારો તથા રાજ્ય નીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો ના તફાવત સ્પષ્ટ કરો. (14)
બંનેના ઉદાહરણ આપો.

(બ) ટૂંકમાં જવાબ આપો [કોઈપણ ચાર] (4)

(i) 1940 થી 1950 દરમિયાન રચાયેલા કોઈ પણ બે શ્રમિક કાયદાઓ જણાવો.

(ii) ઔદ્યોગિક સંબંધ ને સીધી અસર કરતા મહત્વના 2 શ્રમિક કાયદાઓના નામ અને તે ક્યારે બન્યા તે જણાવો.

(iii) ભારતના બંધારણ ના આમુખ માં જે મહત્વ ના ધ્યેયો જણાવ્યા છે, તેમાંથી કોઈ પણ બે ધ્યેયો જણાવો.

(iv) મંડળ અથવા સંઘ રચવાનો મૂળભૂત અધિકાર ભારતીય બંધારણ માં ક્યાં અનુચ્છેદ દ્વારા આપવા માં આવ્યો છે?

(v) મૂળભૂત અધિકાર સહિત બંધારણીય હક્કો ના રક્ષણ માટે બંધારણમાં ક્યાં ઉપાયો સૂચિત કરવામાં આવ્યા છે?

Q-2 (અ) ઔદ્યોગિક તકરારનો ધારો, અંતર્ગત સમાધાનની કાર્યવાહી માટે જે ઓથોરીટી રચવામાં આવે છે તે જણાવો. તેના કાર્યો તથા ફરજો વર્ણવો. (14)

OR

(અ) ઔદ્યોગિક તકરારનો ધારો, અંતર્ગત લવાઈ (Arbitration) એટલે શું? તેને લગતી જોગવાઈઓ જણાવો. (14)

(બ) ટૂંકમાં લખો (કોઈપણ 4) (4)

(i) ઉદ્યોગની વ્યાખ્યા આપો

(ii) ઔદ્યોગિક તકરારનો ધારો, હેઠળ કઈ સત્તાને તકરાર માત્ર તપાસ કરવાની સત્તા છે?

(iii) ઔદ્યોગિક તકરારનો ધારો, હેઠળ ન્યાયિક કાર્યવાહી

(iv) સમાધાન અધિકારીને મળેલી કોઈપણ બે સત્તાઓ જણાવો.

(v) ચુકાદાની વ્યાખ્યા આપો.

(vi) સમુચિત સરકારનો ખ્યાલ સમજાવો.

P. T. O.

Q-3 (અ) ઔદ્યોગિક તકરારનો ધારો, હેઠળ હડતાળ નો ખ્યાલ અને તેને સંબંધિત જોગવાઈઓ (14)
ચર્ચો.

OR

(અ) ઔદ્યોગિક તકરારનો ધારો, હેઠળ કામદારોને લે - ઓફ બાબતને સ્પર્શતી (14)
જોગવાઈઓ ચર્ચો .

(બ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ 3 સંક્ષિપ્તમાં સમજાવો: (3)

(i) 'સમાધાન' એટલે શું?

(ii) કામદાર એટલે કોણ?

(iii) "તાળાબંધી" અને "લે-ઓફ" વચ્ચે શું તફાવત છે?

(iv) છટણી એટલે શું?

(v) જાહેર ઉપયોગિતાની સેવા સાથે સંકળાયેલા ઉદ્યોગોમાં હડતાળ કરતાં
પહેલા કઈ શરતોનું પાલન કરવું જરૂરી છે?

Q-4 (અ) "ટ્રેડ યુનિયન" અને "ટ્રેડ ડિસ્પ્યુટ"ની વ્યાખ્યા આપો. (ટ્રેડ યુનિયન ધારો, ૧૯૨૬ (14)
અંતર્ગત)

OR

(અ) ટ્રેડ યુનિયન ધારો, ૧૯૨૬ અંતર્ગત ક્યાં હેતુઓ યુનિયન પોતાનું ભંડોળ ખર્ચી શકે, (14)
તે જણાવો.

(બ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ 3 સંક્ષિપ્તમાં સમજાવો: (3)

(i) ટ્રેડ યુનિયન એક્ટ, 1926 હેઠળ રજીસ્ટ્રારની નિમણૂક કોણ કરે છે

(ii) ટ્રેડ યુનિયન એક્ટ, 1926 હેઠળ કેટલા લઘુત્તમ કર્મચારીઓ હોય, ટ્રેડ
યુનિયનની નોંધણી થઈ શકે?

(iii) ટ્રેડ યુનિયન સભ્યપદ માટે લઘુત્તમ ઉંમર શું છે?

(iv) ટ્રેડ યુનિયનના હોદ્દાદાર બનવા માટે કેવી લાયકાતની જરૂર છે?

(v) ટ્રેડ યુનિયનના ઓછામાં ઓછા કેટલા હોદ્દાદારો જે તે ઉદ્યોગ સાથે
સંકળાયેલ હોવા જોઈએ?

4

N 303-3
MASTER OF LABOUR WELFARE
SEMESTER -I
PAPER - 401 LABOUR LEGISLATION - I [ATKT]

March - 2019

Total Marks: 70

Q-1 (A) Explain the meaning of Fundamental Right to Equality and Right to life under Constitution of India. Discuss important SC Judgements related to them. (14)

OR

(A) Explain difference between Fundamental Rights and Directive Principle of State Policy with examples. (14)

(B) [Answer any four briefly] (4)

(i) State any two Labour Legislations created between 1940 to 1950

(ii) State any 2 IR laws directly relevant to Industrial Relations with their Year of Origin

(iii) Which are the two important goals stated in the Preamble to Indian Constitution?

(iv) Which article of constitution of India is about Right to Formunions or Association?

(v) What are the different constitutional remedies or writs? Only state their titles.

Q-2 (A) What are the authorities pertaining to conciliation under ID Act, Describe their Duties and Functions. (14)

OR

(A) What are the provisions relating to Arbitration under ID Act? (14)

(B) Write in brief (any 4) (4)

(i) Define Industry Under ID Act,?

(ii) Which authority has been given power to investigate under ID Act, 1947?

(iii) What is Adjudication?

(iv) State any two powers of conciliation Officer.

(v) Define 'Award' under ID Act.

(vi) Define concept of 'Appropriate Government' under ID Act, 1947.

Q-3 (A) Discuss the meaning & provisions related to Strike under ID Act, (14)

OR

(A) Discuss provisions relating to lay off of workmen under ID Act, (14)

(B) Explain any 3 in brief from the following: (3)

(i) 'Conciliation'

(ii) Workmen

(iii) Lockout and lay off Difference

(iv) Retrenchment

(v) Conditions precedent to strike in public Utility Services.

P. T. O.

①

Q-4 (A) Discuss definitions of 'Trade Dispute' and 'Trade Union' under Trade Union Act, 1926 (14)

OR

(A) Explain for which purposes a Trade Union can spend its Funds (14)

(B) Explain in brief any 3 from the following: (3)

- (i) Who appoints Registrar under Trade Union Act, 1926
- (ii) What is the minimum no. of members for Registration of Trade Union under Trade Union Act, 1926?
- (iii) What is the minimum age for trade union membership?
- (iv) What qualification are needed to become an executive of a trade union?
- (v) Minimum what promotion of trade union members should be connected to Industry?

✓ ——— ✓

M.L.W. (Sem.-1) Examination
402 - Labour Economics

Time : 2-30 Hours]

March 2019

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૨) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ (અ) ભારતના મજૂર બજારનું લાક્ષણિકતાઓ ચર્ચો. ૧૪
અથવા
- ૧ (અ) મજૂર અને મજૂર બજાર લગતી રાજ્ય નિતિયો (ભારતના)ની ચર્ચા કરો. ૧૪
(બ) ટૂંકમાં જવાબ લખો (કોઈ ચાર) : ૦૪
(૧) મજૂર અર્થશાસ્ત્રનું મહત્ત્વ શું છે ?
(૨) 'Exit Policy' એટલે શું?
(૩) 'Labour Flexibility' એટલે શું?
(૪) 'Redundancy' એટલે શું ?
(૫) ભારતના મજૂરોના એક લાક્ષણિકતા લખો.
- ૨ (અ) બેરોજગારી માપવાની કાઈટેરિયા ચર્ચો. ૧૪
અથવા
- ૨ (અ) પંચ વર્ષીય આયોજનના રોજગારીનિતી ચર્ચો. ૧૪
(બ) ટૂંકમાં જવાબ લખો (કોઈ ચાર) : ૦૪
(૧) ગરીબી એટલે શું?
(૨) 'Disguised unemployment' એટલે શું?
(૩) 'અસંગઠિત ક્ષેત્ર' એટલે શું?
(૪) શિક્ષિત બેરોજગારી એટલે શું ?
(૫) 'Gainfull employmet' એટલે શું?
- ૩ (અ) ન્યૂનતમ વેતન, વ્યાજબી વેતન અને જીવનનિર્વાહ વેતનનો ખ્યાલ સમજાવો. ૧૪
અથવા
- ૩ (અ) ભારતના વેતનનિતીની ચર્ચા કરો. ૧૪
(બ) ટૂંકમાં જવાબ લખો (કોઈ ત્રણ) : ૦૩
(૧) વેતન તફાવત એટલે શું ?
(૨) ફુગાવો (Inflation) એટલે શું ?
(૩) Wage fund theory શું છે ?
(૪) Marginal Productivity theory કોણે આપી ?
- ૪ (અ) 'મજૂર સંઘ' એક 'આર્થિક સંસ્થા' તરીકે ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
- ૪ (અ) સંઘ વાટાઘાટો (Union Bargaining) ની ચર્ચા કરો. ૧૪
(બ) ટૂંકમાં જવાબ લખો. (કોઈ ત્રણ) : ૦૩
(૧) મજૂર સંઘની વ્યાખ્યા આપો.
(૨) વૈશ્વિકરણ (globalization) શું છે ?
(૩) સંઘનું આર્થિક ભૂમિકા શું છે ?
(૪) મજૂર સંઘનું વૈશ્વિકરણ સામેના પ્રતિક્રિયા શું છે.

2003N322-2

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) Figures to the right indicate Full Marks.

- 1 (a) Discuss the characteristics of Labour Market in India. 14
- OR**
- 1 (a) Discuss the state policies with respect to labour and labour market in India. 14
- (b) Answer in one or two lines (any 4) : 04
- (1) What is the importance of labour economics.
- (2) What is Exit Policy ?
- (3) What is Labour flexibility ?
- (4) What does redundancy mean ?
- (5) Write down one characteristics of Indian Labour.
- 2 (a) Discuss the criteria for meaning unemployment. 14
- OR**
- 2 (a) Discuss employment policy in the five year plane. 14
- (b) Answer in one or two lines (any 4) : 04
- (1) What is poverty ?
- (2) What is disguised unemployment ?
- (3) What is unorganised sector ?
- (4) What is educated unemployment ?
- (5) What is gainful employment ?
- 3 (a) Discuss the concept of minimum. 14
- OR**
- 3 (a) Discuss National Wage Policy in India. 14
- (b) Answer in one or two lines (any 3) : 03
- (1) What is Wage differential ?
- (2) What is inflection ?
- (3) What is Wage Fund Theory ?
- (4) Who gave the marginal productivity theory ?
- 4 (a) Discuss Trade Union as an Economic Institution. 14
- OR**
- 4 (a) Discuss Union Bargaining. 14
- (b) Answer in one or two lines (any 3) : 03
- (1) Define Trade Union.
- (2) What is globalization ?
- (3) What is the economic role of union ?
- (4) What is the Trade Union response to globalization ?
-

M.L.W. (Sem.-1) Examination

403

Social and Industrial Psychology

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

- પ્ર. 1. (એ) સોશિયલ સાયકોલોજીની તક વિશે ચર્ચા કરો? સામાજિક મનોવિજ્ઞાન કેવી રીતે સમાજશાસ્ત્રથી અલગ પડે છે? પ્રોપગેન્ડા અને પરસ્પૃએશન વચ્ચે તફાવત? અસરકારક પ્રચાર માટે તકનીકોની ચર્ચા કરો? ૧૪
- અથવા
- પ્ર. 1. (એ) સોશિયલ સાયકોલોજીમાં સંશોધન કરવા માટેની પદ્ધતિઓની ચર્ચા કરો? 'ગ્રુપ ડાયનેમિક્સ' ની ચર્ચા કરો? ૧૪
- પ્ર. 1. (બી) (4 માંથી કોઈ પણ 2) ૪
- a. અફવા અને માન્યતા
- b. લીડ અને જૂથ વચ્ચે તફાવત
- c. સામાજિક ક્રિયાપ્રતિક્રિયાના પ્રકારો
- d. પ્રજામત
- પ્ર. 2. (એ) ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાન શું છે? ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાનના મહત્વ અને અવકાશ આપો. ૧૪
- અથવા
- પ્ર. 2. (એ) માનસિક પરીક્ષણ શું છે? ઉદાહરણો અને વિગતવાર મનોવૈજ્ઞાનિક પરીક્ષણો સાથે વિગતવાર સમજાવો. ૧૪
- પ્ર. 2. (બી) 6 માંથી કોઈ પણ 4 ૪
- a) 'મનોવિજ્ઞાન' અને 'ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાન' વચ્ચે શું તફાવત છે?
- b) કંટાળો શું છે?
- c) મનોવૈજ્ઞાનિક પરીક્ષણ વિકાસ માટે પગલાંઓ આપો.
- d) મનોવૈજ્ઞાનિક પરીક્ષણમાં 'માનકકરણ' સમજાવો.
- e) હુમન રિસોર્સ મેનેજર માટે ખ્યાલની(perception) કલ્પના કેવી રીતે ઉપયોગી થશે?
- f) માનસિક બ્લોક્સ શું છે?

P.T. ૦

N 352-2

પ્ર. ૩. (એ)	ઔદ્યોગિક થાક અને માનવ પ્રભાવ પર તેની અસરો શું છે? અથવા	૧૪
પ્ર. ૩. (એ)	મોશન અને ટાઇમ સ્ટડીઝ શું છે? મોશન ઇકોનોમીના સિદ્ધાંતો સમજાવો.	૧૪
પ્ર. ૩. (બી)	(૬ માંથી કોઈપણ ૩)	૩
i.	અસરકારક તાલીમ કાર્યક્રમ દોરવા માટે દિશાનિર્દેશો આપો.	
ii.	ઉદ્યોગમાં તાલીમના પ્રકારોની સૂચિ.	
iii.	કયા પર્યાવરણીય પરિબલો માનવ પ્રભાવને અસર કરે છે?	
iv.	માનસિક થાક શું છે?	
v.	કામ પર અવાજની અસર શું છે?	
પ્ર. ૪. (એ)	મનોભાવ શું છે? મનોભાવ સુધારવા માટે કયા પ્રયત્નો કરી શકાય છે અથવા	૧૪
પ્ર. ૪. (એ)	કામદારોના આરોગ્યને અસર કરતા પરિબલોને જણાવો.	૧૪
પ્ર. ૪. (બી)	નોંધ લખો: (૪ માંથી કોઈપણ ૨)	૩
i.	ગેરવ્યવસ્થા	
ii.	માનવીય સંબંધો દ્વારા આરોગ્ય પર અસર	
iii.	હકારાત્મક ઔદ્યોગિક સંબંધોમાં શ્રમ કલ્યાણની ભૂમિકા	
iv.	શિસ્ત જાળવવા માટે ટ્રેડ યુનિયનની ભૂમિકા	

IV 2019-20
**Department of Labour Welfare,
School of Social Science, Gujarat University**

403 – Social and Industrial Psychology

April 2019

Semester – 1 Repeater Exam 70 Marks

-
- Q.1. (A) Discuss the scope of Social Psychology? How does Social psychology differ from Sociology as a discipline? Differentiate between Propaganda and Persuasion? Also discuss the techniques for effective propaganda? (14)
- OR
- Q.1. (A) Discuss the methods of doing research in Social Psychology? Discuss the concept of ' Group Dynamics'? (14)
- Q.1. (B) (Any 2 out of 4) (4)
- i. Rumor and Myth
 - ii. Differentiate between Crowd and group
 - iii. Types of Social interaction
 - iv. Public opinion
- Q.2. (A) What is Industrial Psychology? State significance and Scope of Industrial Psychology. (14)
- OR
- Q. 2.(A) What are Psychological Tests? Classify and explain in detail with examples, various psychological tests. (14)
- Q. 2.(B) (Any 4 out of 6) (4)
- i. What is the difference between 'Psychology' and 'Industrial Psychology'?
 - ii. What is boredom?
 - iii. Give steps for psychological test development.
 - iv. Explain the concept of 'Standardisation', in psychological testing.
 - v. How will the concept of perception be useful for a Human Resource Manager?
 - vi. What are mental blocks?
- Q.3. (A) What is industrial fatigue and its effects on human performance. (14)
- OR
- Q. 3.(A) What are Motion and Time Studies? Explain the Principles of Motion Economy. (14)
- Q. 3.(B) (Any 3 out of 5) (3)
- i. Give guidelines for drawing an effective training program.
 - ii. List the kinds of training in industry.
 - iii. Which environmental factors affect human performance?
 - iv. What is mental fatigue?
 - v. What is effect of noise on work?
- Q.4. (A) What is morale? What attempts can be made to improve morale? (14)
- OR
- Q. 4.(A) State the factors affecting health of workers. (14)
- Q. 4.(B) Write a note on: (Any 2 out of 4) (3)
- i. Maladjustment
 - ii. Effect on Health caused by human relations
 - iii. Role of labour welfare in positive industrial relations
 - iv. Role of Trade union, in maintaining discipline

— X —

M.L.W. (Sem.-1) Examination

404 - Labour Movement

March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૨) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ (અ) ભારતમાં મજૂર ચળવળને અસર કરતી પરિબળોની ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
- ૧ (અ) મજૂર સંઘનું માળખું સમજાવો. ૧૪
(બ) ટૂંકમાં જવાબ લખો (કોઈ ચાર) : ૦૪
(૧) મજૂર સંઘનું Technical Theory કોણે આપ્યું?
(૨) મજૂર સંઘનું એક પ્રકાર લખો.
(૩) Industrial Democracy થિયરી કોણે આપ્યું?
(૪) મજૂર સંઘનું બે હેતુ લખો.
(૫) મજૂર સંઘના ઉદ્ભવને અસર કરતા એક પરિબળ લખો.
- ૨ (અ) મજૂર સંઘના કાર્યોની ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
- ૨ (અ) મજૂર સંઘના સંચાલન અને નાણાં (administration and Finance) ની ચર્ચા કરો. ૧૪
(બ) ટૂંકમાં જવાબ લખો (કોઈ ચાર) : ૦૪
(૧) Check off system એટલે શું?
(૨) બે અંતરાષ્ટ્રીય (International) સંઘનું નામ આપો.
(૩) મજૂર સંઘની વ્યાખ્યા આપો.
(૪) Preferential shop એટલે શું?
(૫) G.D.H. Cole ની થીયરી શું કહે છે?
- ૩ (અ) ભારતના મજૂર સંઘના ઇતિહાસની ટૂંકમાં વર્ણન કરો. ૧૪
અથવા
- ૩ (અ) ભારતમાં White Collar Union ના વિકાસ ટૂંકમાં ચર્ચા કરો. ૧૪
(બ) ટૂંકમાં જવાબ લખો (કોઈ ત્રણ) : ૦૩
(૧) ILO ની સ્થાપના ક્યારે થઈ ?
(૨) ભારતના મજૂર સંઘના મુખ્ય બે પ્રશ્નો કયા છે ?
(૩) રેપિલ્વે (Railway) Union ની સ્થાપના ક્યારે થઈ?
(૪) Bombay Mill-hands Associationની સ્થાપના ક્યારે થઈ?
- ૪ (અ) મજૂર સંઘના રાજ્યનૈતિકરણ ચર્ચા. ૧૪
અથવા
- ૪ (અ) મજૂર સંઘનું નેતૃત્વની ચર્ચા કરો. ૧૪
(બ) ટૂંકમાં જવાબ લખો. (કોઈ ત્રણ) : ૦૩
(૧) મજૂર સંઘ સ્પર્ધા (rivalry) એટલે શું?
(૨) AITUCની આખું નામ લખો.
(૩) BMS કયા રાજ્યનૈતિક પક્ષ જોડે સંલગ્ન છે ?
(૪) INTUC ની સ્થાપના ક્યારે થઈ?

2303N386-2

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) Figures to the right indicate Full Marks.

- 1 (a) Discuss the factors responsible for the growth of Labour Movement in India. 14
OR
- 1 (a) Discuss the structure of Trade Union. 14
(b) Answer in one or two lines (any 4) : 04
(1) Who gave the Technical theory of Trade Union?
(2) Name one type of Trade Union.
(3) Who gave the theory of Industrial Democracy?
(4) Write two objectives of Trade Union
(5) Name one factor responsible for the origin of Trade Union.
- 2 (a) Discuss the functions of Trade Union. 14
OR
- 2 (a) Discuss the administration and Finance of Trade Union. 14
(b) Answer in one or two lines (any 4) : 04
(1) What is check off system?
(2) Name two international Union
(3) Define Trade Union.
(4) What does preferential shop mean?
(5) What does G.D.H. Col's theory say?
- 3 (a) Describe in brief the history of Trade Union Movement in India. 14
OR
- 3 (a) Discuss briefly the growth of white Collar Union in India. 14
(b) Answer in one or two lines (any 3) : 03
(1) When was ILO established?
(2) What was the two major problems of Indian Trade Union?
(3) When was Railway Union formed?
(4) When was Bomabay Mill hands Associate formed?
- 4 (a) Discuss the politicization of Trade Union. 14
OR
- 4 (a) Discuss the Trade Union Leadership. 14
(b) Answer in one or two lines (any 3) : 03
(1) What is Trade Union rivalry?
(2) What is the full form of AITUC?
(3) BMS is affiliated to which political party?
(4) When was INTUC established?
-

M.L.W. (Sem.-1) Examination
405

Human Resource Management-1
March 2019

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

પ્ર૧ (અ)	માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપનના વૈશ્વિક ઇતિહાસ વિશે જણાવો અથવા	૧૪
પ્ર૧ (અ)	માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપનની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો	૧૪
પ્ર૧ (બ)	નીચે દર્શાવેલ પ્રશ્નો ના ટૂંક જવાબ આપો (કોઈપણ ચાર)	૪
૧	કર્મચારીઓનું સંચાલન (પેર્સોનેલ મેનેજમેન્ટ) એટલે શું?	
૨	HRD એટલે શું?	
૩	HRM એટલે શું?	
૪	NHRD એટલે શું?	
૫	Enterprise સ્તરે HRM નું મહત્વ શું છે?	
૬	પ્રોક્ચુરમેન્ટમાં શું સમવિષ્ટ કરવામાં આવે છે?	
પ્ર૨ (અ)	HRM ના કાર્યો વિશે વિસ્તૃતમાં જણાવો અથવા	૧૪
પ્ર૨ (અ)	HRM ના સાધનો (tools) વિશે વિસ્તૃતમાં જણાવો	૧૪
પ્ર૨ (બ)	નીચે દર્શાવેલ પ્રશ્નો ના ટૂંક જવાબ આપો (કોઈપણ ચાર)	૪
૧	HRM નું કયું સાધન ભવિષ્યમાં માં આવનારી સમસ્યાને પહોંચી વળવા માં મદદરૂપ થાય છે?	
૨	પ્રો-એક્ટીવ HRM નીતિ (POLICY)એટલે શું?	
૩	HR સિસ્ટમ ની વ્યાખ્યા આપો	
૪	HRM ના કયાં કાર્યની અસર ઓર્ગેનાઈઝેશનમાં ઘણી વ્યાપક હોય છે?	
૫	લાભ વ્યવસ્થાપન (Benefit management)એટલે શું?	
૬	HRMનું કયું કાર્ય કર્મચારી ના લાંબા સમયના વૃદ્ધિ સાથે સંકળાયેલું છે?	
પ્ર૩ (અ)	માનવ સંસાધન આયોજનની માંગની આગાહી પદ્ધતિ વિશે વિસ્તૃત માં જણાવો અથવા	૧૪
પ્ર૩ (અ)	ભરતી (Recruitment)અને ચયન(Selection) ની વ્યાખ્યા આપો. અને ચયનની પ્રક્રિયા વિસ્તૃતમાં જણાવો	૧૪
પ્ર૩ (બ)	નીચે દર્શાવેલ પ્રશ્નો ના ટૂંક જવાબ આપો (કોઈપણ ત્રણ)	૩
૧	ભરતીના બાહ્ય સ્ત્રોતો કયા છે?	
૨	ઇનડકકશન એટલે શું?	
૩	હેલ્લો ઇફફેક્ટ એટલે શું?	
૪	હોર્ન ઇફફેક્ટ એટલે શું?	
૫	કર્મચારીની ગતિશીલતા એટલે શું?	

N414-2

પ્રશ્ન (અ)	પ્રતિભા વ્યવસ્થાપન (ટેલેન્ટ મેનેજમેન્ટ) ની વ્યાખ્યા આપો અને તેના વિવિધ ઉપયોગો વિશે જણાવો	૧૪
	અથવા	
પ્રશ્ન (અ)	પ્રતિભા વ્યવસ્થાપન (ટેલેન્ટ મેનેજમેન્ટ)ની પ્રક્રિયા વિશે વિસ્તૃતમાં જણાવો	૧૪
પ્રશ્ન (બ)	નીચે દર્શાવેલ પ્રશ્નો ના ટૂંક જવાબ આપો (કોઈપણ ત્રણ)	૩
૧	એટ્રીશન એટલે શું?	
૨	રિટેનશન એટલે શું?	
૩	પ્રતિભા વ્યવસ્થાપન (ટેલેન્ટ મેનેજમેન્ટ)ના કોઈપણ એક પડકારરૂપી કાર્યની વિશે જણાવો	
૪	જ્ઞાન કાર્યકર(નોલેજ વર્કર) નો ખ્યાલ સૌપ્રથમ કોને વિકસાવ્યો?	
૫	પ્રતિભા વ્યવસ્થાપન (ટેલેન્ટ મેનેજમેન્ટ)ના કોઈપણ એક મહત્વ વિશે જણાવો	

English Version

Q1(A)	Describe the History of Human Resource Management in world	14
	OR	
Q1(A)	Describe the Characteristics of Human Resource Management	14
Q1(B)	Answer in one or two line (Any four)	4
1	What is Personnel Management?	
2	What is HRD?	
3	What is HRM?	
4	What is NHRD?	
5	What is the significance for Human Resource Management for Enterprise Level .?	
6	What does the term procurement include?	
Q2(A)	Describe about the Functions of HRM in detail	14
	OR	
Q2(A)	Describe about the various tools of HRM	14
Q2(B)	Answer in one or two line (Any four)	
1	Which Human Resource Management tool would be helpful for coping with future challenges?	
2	What is Pro-active HRM policy?	
3	Define the term HR- System?	
4	Which Function of HRM has great impact on organization?	
5	What is benefit management?	
6	Which function of HRM associated the employee in long term growth ?	

N414-3

- Q 3(A) Describe about the Demand forecasting method of Human Resource Planning. 14**
- OR**
- Q 3(A) Define the terms Recruitment and Selection? Describe about the selection process in detail 14**
- Q 3(B) Answer in one or two line (Any three) 3**
- 1 What are the external sources of Recruitment?**
 - 2 What is Induction?**
 - 3 What is Halo Effect?**
 - 4 What is Horn Effect?**
 - 5 Define the term employee Mobility?**
- Q4 (A) Define the term talent management and Also Describe its scopes in detail. 14**
- OR**
- Q4 (A) Describe the process for the talent management in detail. 14**
- Q4 (B) Answer in one or two line (Any three) 3**
- 1 What is attrition?**
 - 2 What is retention?**
 - 3 Give any one challenging function of Talent management**
 - 4 Who had first coined the concept of Knowledge Worker?**
 - 5 Give any one significance of Talent management?**

X ←————— X

